

Sigrún Klara Hannesdóttir
Formaður Upplýsingar

Skýrsla formanns 2007-2009

Aðalfundur 2009
21. apríl 2009

Upplýsing - Félag bókasafns- og upplýsingafræða * kt. 571299-3059 * Pósthólf 8865 *
128 Reykjavík* Sími 864 6220* www.upplysing.is * upplysing@upplysing.is

Upplýsing - Félag bókasafns- og upplýsingafræða var stofnað 1. janúar 2000 við sameiningu íslenskra bókavarðafélaga og er fagfélag á sviði bókasafns- og upplýsingafræða. Félagið hefur það m.a. að markmiði að gangast fyrir faglegri umræðu, efla skilning á mikilvægi íslenskra bókasafna og upplýsingamiðstöðva í þágu menningar, menntunar og vísinda og efla samvinnu þeirra.

1. Félagar

Félagar í Upplýsingu eru um 500 en sú tala er ekki föst því félagar greiða stundum annað hvert ár og því vandkvæðum háð að gefa upp fasta tölu, en um 500-550 eru á skrá hjá félaginu. Til að gefa nokkra hugmynd um stækkun félagsins þá bætast um 20 nýir félagar við á hverju ári og einhverjir falla út, annað hvort segja sig úr félaginu eða falla frá. Félagsaðild er aðallega persónuleg en í raun eru fimm aðildarflokkar:

- a. Almennir félagar. Þeir greiða nú 6000 krónur í árgjald.
- b. Stofnanir. Stofnanir greiða 12.000 krónur í árgjald.
- c. Nemendur í bókasafns- og upplýsingafræði. Þeir greiða nú 3000.
- d. Heiðursfélagar. Greiða ekki árgjald.
- e. Eldri félagar. Geta sótt um að greiða hálf árgjald.

Sigrún Guðnadóttir og Hrafnhildur Tryggvadóttir hafa séð um uppfærslu félagatalsins síðastliðið starfsár. Er ætlunin að setja félagatalið inn á innri vef Upplýsingar og auðveldar það alla umsýslu.

2. Stjórn Upplýsingar og stjórnarmenn

Samkvæmt núgildandi lögum (lögum var breytt síðast á aðalfundi 2008) skal stjórn félagsins skipuð fimm mönnum: Formanni, varaformanni, ritara, gjaldkera og meðstjórnanda. Auk þess skulu kosnir tveir varamenn.

Stjórn Upplýsingar þessi tvö ár var sem hér segir:

2007-2008

Formaður: Sigrún Klara Hannesdóttir

Varaformaður: Óskar Guðjónsson

Ritari: Unnur Rannveig Stefánsdóttir

Gjaldkerar: Anna Elín Bjarkadóttir og Þóra Jónsdóttir

Varastjórn: Hulda Björk Þorkelsdóttir og Þórdís T. Þórarinsdóttir

2008-2009

Formaður: Sigrún Klara Hannesdóttir

Varaformaður: Óskar Guðjónsson

Ritari: Helga Halldórsdóttir

Gjaldkeri: Sigrún Guðnadóttir

Meðstjórnandi: Hrafnhildur Tryggvadóttir

Varastjórn: Hulda Björk Þorkelsdóttir og Þórdís T. Þórarinsdóttir

3. Stjórnarfundir og rekstur félagsins

Haldnir voru átta stjórnarfundir hvort ár og auk þess voru haldnir nokkrir vinnufundir sérstaklega í tengslum við flutningana og grisjun gagnanna. Stjórnin setti sér framkvæmdaáætlun í upphafi hvors starfsárs og verður gerð grein fyrir helstu framkvæmdum í skýrslunni á eftir.

Talsverðar breytingar hafa orðið á rekstri félagsins aðallega til einföldunar. Eftir flutning úr Lág múlanum var hætt að hafa fasta símalínu og fastan viðverutíma og keyptur var farsími sem formaður hefur haft og getur svarað í hvenær sem er dagsins. Einnig var tekið á leigu pósthólf þannig að ekki þarf að endurnýja gögn félagsins, s.s. bréfsefni og umslög þótt félagið flytji. Einnig auðveldar það erlend samskipti.

Í lögum félagsins er gert ráð fyrir að félagið starfi á fimm sviðum: Stjórnunarsviði, fjármálasviði, útgáfusviði, fræðslu- og ráðstefnusviði og fagsviði. Starfsemi sem ætti að falla undir þessi mismunandi svið er í raun unnin af stjórn og nefndum á vegum félagsins.

Ekki er vafi á að mikil þörf er fyrir framkvæmdastjóra sem gæti haldið utan um starfsemina en félagið hefur ekki fjárhagslega burði til þess ennþá. Þess skal geta að stjórnarmenn fá greitt fyrir stjórnarsetu, greitt er fyrir ritnefndarstörf, vefstjórn og gjaldkerastörf auk þess sem formaður fær greidda þóknun mánaðarlega enda er formaðurinn í raun framkvæmdastjóri félagsins og sér um allar helstu útréttingar á vegum félagsins. Þessar upphæðir eru tilgreindar í reikningum félagsins.

4. Húsnæðismál

Húsnæðið að Lág múla 7 var selt 2007 og í október 2007 voru síðustu forvöð að tæma skrifstofuna. Stjórnin leitaði eftir hentugu húsnæði og niðurstaðan varð svo sú að taka á leigu skrifstofu að Stórhöfða 15. Húsaleigan var kr. 45.000 og vísitölutengd. Í byrjun október flutti Upplýsing þangað. Gert var átak í því að minnka umfang félagsins þar sem skrifstofan var 12 fermetrar og engin geymsla. Kostnaður við húsnæðið reyndist fljótt of mikill enda leigan vísitölutengd. Stjórnin leitaði eftir húsnæði hjá ReykjavíkurAkademíunni og var boðin skrifstofa á efstu hæð hússins sem var undir súð. Ekki var það talið henta og áfram var leitað. Niðurstaðan varð sú að Upplýsing fékk húsnæði til leigu að Lyngási 18, Garðabæ og flutti þangað snemma árs 2009. Húsaleigan er kr. 28.000 og er ekki vísitölutryggð en leigan verður endurskoðuð einu sinni á ári. Þessi leiga ætti því að vera viðráðanlegri en það sem áður var í boði.

5. Nýtt bréfsefni og félagsskírteini

Aðalbjörg Þórðardóttir hannað nýtt bréfsefni fyrir félagið sem nauðsynlegt var vegna breytinga á heimilisfangi og símanúmeri félagsins. Einnig hannaði hún félagsskírteini sem í fyrsta sinn var prentað með nafni og kennitölu þeirra félaga sem greitt höfðu árgjaldið fyrir 1. apríl 2008. Er ætlunin að félagar fái þessi skírteini send með aðalfundarboði. Skírteinin fyrir 2009 eru úr plasti og ætlast til að þau endist nokkur ár. Árlega verður sendur límmiði fyrir viðkomandi starfsár. Til þess að þetta virki þurfa félagar að greiða fyrir 1. apríl ár hvert. Að öðrum kosti er líklegt að félagið þurfi að innheimta aukagjald fyrir aukaprentun á skírteini.

6. Handbók Upplýsingar

Unnið hefur verið að því markvisst frá stofnun félagsins að setja verklagsreglur um starfsemi félagsins og setja nefndarmönnum erindisbréf. Stjórnin tók við góðu búi hvað varðar verklags- og starfsreglur og hefur verið unnið að því að setja allar reglur og lög sem í gildi eru í *Handbók Upplýsingar* sem verður á innri vef félagsins. Hefur Hrafnhildur Tryggvadóttir annast gerð *Handbókarinnar*. Á tíma stjórnarinnar hefur verið framkvæmd endurskoðun á starfsreglum við útgáfu *Bókasafnsins* og á síðasta aðalfundi 2008 var samþykkt endurskoðun á lögum Upplýsingar, þeirri grein sem fjallar um stjórn og stjórnarkjör. Tilgangur Handbókarinnar er að hafa á einum stað allar reglur, erindisbréf og lög sem gilda um félagið og starfsemi þess.

7. Fjármál og styrkir

Rekstrarfé Upplýsingar er að mestum hluta árgjald félaga. Á aðalfundi 2008 var félagsgjaldið hækkað úr 5000 krónum í 6000 krónur, stofnanaaðild sem skoðuð er sem styrkur fyrir starfsemi félagsins, hækkað í 12.000 krónur. Nokkrir aðrir tekjuliðir skipta félagið máli og eru þessir helstir: Menntamálaráðuneytið veitti félaginu 600.000 krónur til erlendra samskipta á árunum 2007 og 2008 sem gerði félaginu kleift að senda fulltrúa á ráðstefnur LIBER, IFLA og EBLIDA árið 2007, en styrkurinn kom svo seint á árinu 2008 að hann var notaður til norrænna samskipta og til að styrkja IFLA-fara og aðra sem sóttu um styrki úr Ferðasjóði. Tvær ráðstefnur voru haldnar sem báðar skiluðu nokkrum hagnaði, *Aðgengi fyrir alla* og ráðstefnan *The Future is here... Are we prepared?* Fengust 12.000 evrur í styrk frá Nordisk Kontakt til að halda þessa síðarnefndu. Landsfundur Upplýsingar skilar hagnaði og Þjónustumiðstöð bókasafna styrkir útgáfumál og landsfund félagsins. Þessir styrkir og fjármunir koma fram í reikningum félagsins.

8. Skjöl og saga félagsins

Eitt af því sem fylgdi í kjölfar flutninganna var að koma eldri skjölum félagsins í skjól. Um samdist að Handritadeild Landsbókasafns Íslands – Háskólabókasafns tæki við öllum skjölunum fram til stofnunar Upplýsingar og geymdi þau til framtíðar. Áður var búið að koma talsverðum hluta skjala Bókavarðafélagsins gamla þangað. Starfsmenn safnsins komu á Stórhöfðann og höfðu með sér þau gögn sem tilheyrðu fyrirrennrum Upplýsingar. Áður höfðu Þórdís T. Þórarinsdóttir og Hulda Björk Þorkelsdóttir gert átak í að grisja og raða eldri skjölum.

9. Skjalalykill

Ásgerður Kjartansdóttir gerði drög að nýjum skjalalykli fyrir Upplýsingu og stendur til að taka gögn stjórnar frá 2007 og setja þau upp í samræmi við nýja skjalalykilinn en eldri gögn verða varðveitt í því formi sem þau eru. Hafa Helga Halldórsdóttir og Hrafnhildur Tryggvadóttir tekið að sér að flokka og skrá skjölin.

10. Afsláttarkjör fyrir félagsmenn

Lítið hefur áunnist á þessu sviði því ekki fékkst neinn félagsmaður til að annast þetta verkefni. Á vef Upplýsingar mun í framtíðinni koma fram ef félaginu tekst að fá afslátt hjá fleiri fyrirtækjum. Eins og sakir standa fá félagsmenn afslátt í Pennanum – Eymundsson og í Iðu. Einnig hefur verið veittur afsláttur fyrir félaga af námskeiðum

á vegum Endurmenntunar. Skuldlausir félagar fá ókeypis á jólagleði Upplýsingar og þær dagskrár sem fræðslunefnd skipuleggur.

11. Útgáfumál og fréttamiðlar

Upplýsing stendur fyrir talsverðri útgáfu. Félagið gefur út tímaritið, *Bókasafnið*, einu sinni á ári og fréttabréf, *Fregnir*, sem kemur að jafnaði út þrisvar á ári. Einnig er ætlunin að hafa vefinn sem virkt tæki til upplýsingar. Talsverðar umræður hafa verið um útgáfumál félagsins og rætt um sameiginlega útgáfustefnu sem næði yfir alla útgáfu félagsins. Formaður átti fundi með fyrrverandi ritnefnd *Bókasafnsins* þar sem rætt var um útgáfustefnu félagsins og hvort ritnefnd *Bókasafnsins* ætti að vera ritnefnd fyrir *Fregnir* líka. Rætt var einnig um þann möguleika að *Bókasafnið* kæmi út tvisvar á ári og að hluti þess væri ritrýndur. Þessar tillögur hafa ekki ennþá fengið endanlegt form og stefnan bíður því betri tíma. Væntanlega verður vaxandi þörf fyrir ritrýnt tímarit á sviði bókasafns- og upplýsingafræða þegar Íslendingum með framhaldsmenntun fjölgar og þeir fá þörf fyrir vettvang fyrir rannsóknir sínar. Háskóli Íslands er að vinna skilgreiningu á ritrýndum tímaritum og er æskilegt að *Bókasafnið* verði eitt af þeim ritum sem koma til með að falla undir skilgreiningu Háskólans, a.m.k. að hluta til að byrja með.

a. *Bókasafnið*

Árgangur 31 kom út að vori 2007 en síðan gekk heldur seint að koma út árgangi 32 og gekk það ekki fyrr en 17. nóvember 2008. Ný ritnefnd tók við eftir útgáfu þess heftis og farið var yfir nýjar starfsreglur fyrir útgáfuna. Nýju ritnefndina skipa: Einar Ólafsson, ritstjóri, aðstoðarritstjóri Kristína Benedikz, gjaldkeri Kristín Ingunnar, umsjónarmaður vefseturs Hallfríður Kristjánsdóttir og ritari Sigurbjörg Ólafsdóttir. Er nú unnið að efnissöfnun fyrir 33. árgang.

b. *Fregnir. Fréttabréf Upplýsingar*

Fregnir komu út í þremur prentuðum eintökum á árinu 2007. Þórdís T. Þórarinsdóttir var formanni ómetanleg hjálp við að koma *Fregnum* út bæði með efnissöfnun og prófarkalestri. Frá árinu 2008 var ákveðið að gefa blaðið eingöngu út á vefnum í pdf-formi. Kom fyrsta blaðið út á vori 2008 en síðan reyndist það þrautin þyngrri að koma út næsta hefti. Á haustdögum fengust nýir ritstjórar, Fanney Kristbjarnardóttir og Gunnhildur Loftsdóttir sem komu út öðru hefti haustið 2008. Var nú blaðið með öðru og líflegra sniði, enda stefna þeirra að blaðið skuli vera meira til skemmtunar og upplýftingar og öllum skýrslum sleppt. Munu skýrslur ráða og nefnda framvegis birtast á vefnum. Fyrsta hefti 2009 kom út í mars og unnið er að efnissöfnun í næsta blað.

c. Vefur félagsins – www.upplysing.is

Nýr vefur var settur upp 2006 en stjórnin ákvað að skipta um hýsingaraðila 2007 og gekk til liðs við Tónaflóð sem nú hýsir vefinn. Sagt var upp léninu bokis.is og slóðin hjá Tónaflóði er www.upplysing.is og netfangið upplysing@upplysing.is Þetta hefur reynst okkur hagkvæmt fjárhagslega. Nýr vefstjóri var ráðinn en það er Rósa Bjarnadóttir.

d. Póstlisti félagsins – bokin.is

Póstlisti félagsins bokin.is er lokaður listi og á hann fara tilkynningar sem eru eingöngu ætlaðar félagsmönnum. Stundum vill brenna við að félagar gleymi að láta vita ef þeir skipta um netfang og detta því út af listanum og fá þar af leiðandi ekki tilkynningar frá félaginu. Við þessu getur Upplýsing lítið gert og þurfa félagsmenn að vera meðvitaðir um að það er þeirra ábyrgð vilji þeir fá upplýsingar frá félaginu. Umsjónarmaður með póstlista Upplýsingar er Vala Nönn Gautsdóttir. Breytingar á netfangi er best að senda beint til Völu á netfangið valag@xnet.is

e. Stafræn endurgerð útgáfurita Upplýsingar

Bókasafnið og *Fregnir* hafa bæði verið sett í stafrænt form og birt á vef Landsbókasafns undir tumarit.is. Hvoru tveggja hefur verið gert félaginu að kostnaðarlausu og ber að þakka Landsbókasafni fyrir það framlag.

f. Upplýsingar fyrir alla. Þekkingarsamfélagið 2007-2011

Stefna Upplýsingar var gefin út 2007 og hefur verið dreift víða. Nú, þegar ný stefna ríkisstjórnarinnar *Netríkið Ísland* er komin út þyrfti e.t.v. að rýna í stefnu félagsins til að skoða hvort hún er enn í samræmi við stefnu hins opinbera.

12. Grisjun

Talsvert átak var gert í því að grisja tímarita- og fréttabréfasafn félagsins árið 2007-2008. Nemendum og félögum var gefinn kostur á að fá blöðin ókeypis og talsvert fór af lagernum. Eftir það var tekin var sú ákvörðun að geyma aðeins 20 eintök af hverju blaði á skrifstofu félagsins en sum heftin eru nú alveg uppurin. Það ætti ekki að koma að sök þar sem bæði blöðin eru öllum aðgengileg ókeypis á vefnum.

13. Kynningarmál

Upplýsing og Samtök forstöðumanna almenningsbókasafna settu á laggirnar kynningarnefnd haustið 2007. Í þessa nefnd voru skipaðar af hálfu Upplýsingar þær Hrafnhildur Þorgeirsdóttir, Þóra Gylfadóttir og Kristín Ósk Hlynsdóttir. Af hálfu SFA sátu í nefndinni Hólmkell Hreinsson, Marta Richter og Barbara Guðnadóttir. Nefndin vann ötullega að kynningarmálum og ákveðið var að efna til samkeppni um nýtt slagorð fyrir bókasöfn. Alls bárust 1039 hugmyndir að slagorði og eru þær allar aðgengilegar í lokaskýrslu kynningarnefndar á vef Upplýsingar. Kynningarnefndin kynnti niðurstöðurnar á degi bókarinnar 23. apríl 2008. Hlutskarpastur var Sveinn Þorgeirsson, nemi í Háskólanum í Reykavík. Fékk hann vegleg verðlaun fyrir slagorðið **BÓKASAFN - HEILSULIND HUGANS**. Auglýsingastofa var kynningarnefndinni innan handar við val á slagorði og gerði einnig áætlun um áframhaldandi kynningarátak um starfsemi bókasafna. Áætlað var að fara af stað með átakið á síðasliðnu starfsári, en í ljósi fjárhagsstöðu í þjóðfélaginu hefur ekki verið unnt að halda áfram með þetta verkefni.

14. Landsfundur Upplýsingar 2008

Landsfundur Upplýsingar var haldinn í Flensborgarskóla 10 -11 október 2008 og var yfirskrift landsfundar *Í takt við tímann*. Formaður undirbúningsnefndar var Anna Sigríður Einarsdóttir, forstöðumaður Bókasafns Hafnarfjarðar. Meðal efnis var erindi

um fjölþjóðlegt samfélag og þátt bókasafna sem Amal Tamimi flutti, og síðar sagði Kristín Marja Baldursdóttir frá því hvernig hún vann bækurnar um Karitas sem hafa hlotið miklar vinsældir. Olaf Eigenbrodt, starfsmaður við Humboldt-háskóla í Þýskalandi, fjallaði um hönnun bókasafna og sýndi skemmtilegar myndir. Í framhaldi af því flutti Jóhannes Þórðarson, Listaháskóla Íslands erindi sem hann kallaði *Bókin og borgin*. Flutt voru nokkur erindi um Gegni og framtíð hans og komu þar að máli bæði starfsmenn Landskerfis bókasafna og Andrea Jóhannsdóttir, formaður Aleflis, notendafélags Gegnis. Einnig voru fluttar margar stuttar málstofur. Eftirminnileg var Gaflararútan um bæinn áður en sest var að hátíðarkvöldverði. Seinni daginn var erindi um viðskiptavininn sem Þórkatla Aðalsteinsdóttir flutti og Hafdís Dögg Hafsteinsdóttir flutti erindi um upplýsingaleikni. Margt annað var á dagskrá í stuttum og löngum erindum og kynningum og rúsínan í pylsuendanum voru frásagnir bæjarstjórnanna tveggja, Lúðvíks Geirssonar og Sigrúnar Bjarkar Jakobsdóttur um sín viðhorf til bókasafna. Fundurinn var vel sóttur og framkvæmt öll til mikillar fyrirmyndar. Fundargerð um landsfund liggur fyrir á vef Upplýsingar.

15. Landsfundur Upplýsingar 2010

Næsti landsfundur verður á Vesturlandi árið 2010. Formaður landsfundarnefndar hefur verið valinn Halldóra Jónsdóttir. Bókasafni Akraness. Árið 2010 verða 50 ár frá stofnun Bókavardafélags Íslands og jafnframt jafnframt verður þá haldinn 20. landsfundurinn. Einnig eru þá 10 ár frá stofnun Upplýsingar. Það verða því næg tilefni til að halda upp á öll þessi tímamót á næsta landsfundi.

16. Ferðasjóður Upplýsingar

Hlutverk Ferðasjóðs er að styrkja fullgilda félagar til náms- og kynnisferða og hefur Upplýsing leitast við að auðvelda félögum sínum ferðir erlendis með því að veita ferðastyrki eins og fjárhagur leyfir. Upphæð sem úthlutað er til hvers styrkþega er að jafnaði 20.000 kr. Fjöldi úthlutana fer eftir fjárhagsstöðu sjóðsins hverju sinni. Í reglum Ferðasjóðs er tekið fram að styrkþegi skuli hafa verið skuldlaus félagi í Upplýsingu í a.m.k. fimm ár og a.m.k. fimm ár þurfa að líða á milli úthlutana úr sjóðnum til sama einstaklings.

Úthlutanir úr ferðasjóði árið 2007 voru alls 18 en ekki voru allir styrkirnir nýttir. Úthlutanir úr ferðastjóði árið 2008 voru talsvert færri og eftirfarandi félagar í Upplýsingu fengu styrk það ár: Bára Stefánsdóttir, Halldóra Jónsdóttir, Halldóra Kristbergisdóttir, Hildur Gunnlaugsdóttir, Hildur Eypórsdóttir, Ingibjörg Baldursdóttir, Ingibjörg Rögnvaldsdóttir, Sigríður Vilhjálmsdóttir, Sigríður Lára Guðmundsdóttir, Þórdís T. Þórarinsdóttir, Stefanía Júlíusdóttir og Þóra Sigurbjörnsdóttir. Flestir félagarnir notuðu styrkinn til að sækja IFLA-þingið í Quebec í Kanada.

16. Höfundarréttarmál

Starfandi er nefnd á vegum Upplýsingar sem fylgist með þróun höfundarréttarmála og sátu fulltrúar Upplýsingar ráðstefnu um málefnið vorið 2008. Nýtt höfundarréttarráð hefur verið stofnað af menntamálaráðuneytinu. Ráðið hefur það hlutverk að aðstoða menntamálaráðuneytið við afgreiðslu erinda er varða höfundarrétt. Upplýsing fékk

beiðni um að tilnefna tvo aðila í höfundarréttarráð, karl og konu. Tilnefnd voru þau Ólöf Benediksdóttir og Einar Ólafsson.

17. Viðurkenningar fyrir bestu fræðibókina fyrir börn og fyrir fullorðna

Upphaf veitinga viðurkenninga fyrir bestu fræðibækurnar má rekja til ársins 1993 á 20 ára afmæli Félags bókasafnsfræðinga. Upplýsing tók svo við og hefur staðið fyrir veitingu viðurkenningar fyrir bestu fræðibókina að mati félagsins og er þessi viðurkenning veitt á aðalfundi. Ætlunin hefur verið að veita tvær viðurkenningar, annars vegar fyrir fræðibók fyrir fullorðna og hins vegar fyrir börn. Því miður hefur sjaldan verið hægt að veita viðurkenningu fyrir fræðibók fyrir börn þar sem oftast er ekki hefur engin íslensk frumsamin fræðibók komið út ætluð börnum. Elín Kristbjörg Guðbrandsdóttir stýrir úthlutun þessara viðurkenninga fyrir hönd Upplýsingar. Árið 2008 fékk rit um Landgræðslu Íslands viðurkenningu Upplýsingar fyrir ritið *Sáðmenn* sandanna og er eftir Friðrik Olgeirsson. Viðurkenning verður næst veitt á aðalfundi Upplýsingar 2009 og er leyndarmál þangað til!

18. Umsagnaraðili um frumvörp Alþingis

Upplýsing hefur fengið send frá Alþingi til umsagnar nokkur frumvörp til laga og þingsályktunartillögur og sent sínar umsagnir:

Þingsályktunartillaga um barnameningarhús

Frumvarp til laga um Landsbókasafn Íslands – Háskólabókasafn

Frumvarp til laga um framhaldsskóla

Frumvarp til laga um Þjóðskjalasafn

Hafa þessar umsagnir ýmist verið unnar af stjórnarmönnum eða fulltrúum sem hún hefur falið verkefnið.

19. Orðasafn í bókasafnsfræði og skjalamálum

Upplýsing setti á stofn nefnd um orðasafn í bókasafns- og upplýsingafræði en lítið orðið ágengt. Á aðalfundi 2008 var hvatt til að þessi nefnd yrði eflað og tæki til starfa og jafnframt yrði leitað samstarfs við Félag um skjalastjórn. Formaður hafði samband við Félag um skjalastjórn varðandi skipan í sameiginlega orðanefnd sem tæki til bæði bókasafns- og upplýsingafræði og skjalfræði enda mikil skörun á milli þessara fagsviða varðandi orðanotkun. Í svari sem barst frá því Félagi um skjalastjórn var talið ólíklegt að hægt væri að koma slíkri orðanefnd á laggirnar án þess að greiða nefndarmönnum þóknun fyrir störf. Málið er ekki dautt, en ekkert mun gerast nema að einhverjir gefi sig fram í sjálfboðavinnu við orðasafnið.

20. Fræðslufundir

Fræðslunefnd Upplýsingar starfar af krafti og býður upp á fræðsluerindi og áhugaverðar heimsóknir auk jólagleði félagsins. Sömu aðilar skipuðu fræðslunefnd bæði árin, en það eru Bára Stefánsdóttir formaður, Arnfríður Jónasdóttir og Eygló Guðjónsdóttir. Haustið 2008 var haldið var uppi fyrirspurnum um hvaða námskeið væru mest aðkallandi fyrir starfsmenn safna, einkum ófaglært starfsfólk en lítið kom út úr því. Eftirfarandi fyrirlestrar, kynningar og fundir hafa verið í boði fyrir félagsmenn.

Veturinn 2007-2008

Íslensk bókaútgáfa 2007 var kynnt á morgunverðarfundi í nóember. Bjartur, Forlagið, Hið íslenska bókmenntafélag og Salka kynntu útgáfu sína.

Jólagleðin var haldin 30. nóvember í húsnæði Upplýsingar að Stórhöfða 15 og þrátt fyrir óvænt skakkaföll virtust menn skemmta sér vel. Haraldur Ágústsson las sögu og flautukvartett undir stjórn Kristínar Stefánsdóttur spilaði.

Útlit prentgripa og áhrif pappírs – og leturvals á læsileika texta var fyrirlestur sem Margrét Rósa Sigurðardóttir framhaldsskólakennari í upplýsinga- og fjölmiðlagreinum og prentsetjari flutti í Bókasafni Kópavogs í febrúar.

Lifandi bókasafn. Pia Viinikka bókasafns- og upplýsingafræðingur í Norræna húsinu hélt fræðsluerindi um þetta skemmtilega fyrirbrigði og síðan fengu þátttakendur að kynna þessari tegund „bókasafns“ af eigin raun. Þrjár lifandi bækur voru á staðnum: Karlkyns femínisti, ung lesbía og móðir þriggja barna með kvíðaraskanir. Gátu menn fengið þetta fólk „lánað“ og kynnst því og þeirra lífi með beinum spurningum.

Veturinn 2008-2009

Iða bókaverslun Lækjargötu bauð til *morgunverðar og bókmenntadagskrár* í nóvember. Egill Helgason og Oddný Sturludóttir fluttu erindi og buðu upp á umræður.

Jólagleði Upplýsingar var í Blindrabókasafninu þar sem tekið var á móti okkur með miklum myndarskap með heimatilbúnum skemmtiatriðum.

Skrifað um líf - Um sjálfsævisögur fyrr og nú. Gunnþórunn Guðmundsdóttir lektor í bókmenntafræði við HÍ hélt erindi í janúar.

Heimsókn í RÚV. Í febrúar var kynning og heimsókn í RÚV. Í safnadeildinni fer meðal annars fram skráning á íslensku útvarps- og sjónvarpsefni, erlendu sjónvarpsefni og tónlistarefni. Um er að ræða eitt stærsta safn íslenskrar tónlistar á landinu.

Heimsókn í Kvikmyndasafn Íslands var í mars. Hlutverk safnsins er að safna, skrá og varðveita kvikmyndir og prentefni sem tengist kvikmyndum. Safnað er öllu sem tilheyrir íslenskum kvikmyndum og sjónvarpi; filmum, mynddiskum, kvikmyndaprógrömmum, plakötum og jafnvel tækjum. Safnið rekur kvikmyndahúsið Bæjarbíó en þar eru sýndar gamlar myndir, íslenskar sem erlendar, tvisvar í viku.

21. Ráðstefnur

Tvær stórar ráðstefnur/málþing voru haldin á vegum Upplýsingar, ein hvort ár auk þess sem landsfundur var haldinn 2008 eins og áður er fram komið.

a. Aðgengi fyrir alla. Fortíð metin – framtíð rædd

Málþing um landsaðgang Íslendinga að rafrænum gagnasöfnum og tímaritum var haldið 15. október 2007 í tilefni þess að 10 ár voru liðin frá því að fyrstu hugmyndir um landssamninga komu fram. Í undirbúningsnefnd sátu Sigrún Klara Hannesdóttir, Guðrún Pálsdóttir, Sólveig Þorsteinsdóttir og Kristín Geirsdóttir. Alls voru um 110 manns skráðir á málþingið sem tókst í alla staði mjög vel. Ráðherra, Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, opnaði þingið. Sander Verboom frá Elsevier flutti erindi um notkun Íslendinga af ritum forlagsins og kallaði erindi sitt *A ten-year subscription to growth*. Annar erlendur fyrirlesari var Arne Jakobsson sem fjallaði um NORA, þ.e. norska kerfið um langtímavarðveislu stafrænna gagna. Dirk Winninghöfer frá Ex Libris

ræddi um framtíð bókasafnskerfisins sem Gegnir notar. Íslensku fyrirlesararnir voru m.a. Pálína Héðinsdóttir, Matthías Kjeld, Helga Jónsdóttir, Dagrún Ellen Árnadóttir og Halla Björg Baldursdóttir. Sólveig Þorsteinsdóttir ræddi um opið aðgengi að rafrænum gögnum og um mögulega framtíðarsýn á þessu sviði og loks sagði Guðbjörg Sigurðardóttir frá mótun nýrrar stefnu um upplýsingasamfélagið. Glærur frá ráðstefnunni eru á vef Upplýsingar

b. The future is here... are we prepared? New thinking in education for public librarians.

Alþjóðlega ráðstefna um framtíð almenningsbókasafna var haldin 22-23 október 2008. Upplýsing fékk styrk frá Nordisk kontakt sem nam 12.000 evrum til að halda þessa ráðstefnu. Í undirbúningsnefnd voru Sigrún Klara Hannesdóttir, Anna Torfadóttir, Ágústa Pálsdóttir og Hólmkell Hreinsson. Fyrirlesarar voru bæði erlendir og innlendir þar á meðal bestu fræðimenn og hugsuðir á þessu sviði í heiminum. Ráðstefnunni var skipt í þrennt. Fyrst var fjallað um félagslegar breytingar í vestrænum samfélögum og þar var lykil-fyrirlesari Dr. Ken Haycock, rektor bókavarðaskólans í San Diego í Kaliforníu. Eftir það komu skemmtilegir fyrirlesarar sem fluttir voru af tveimur íslenskum nemendum sem læra og vinna erlendis. Gauti Sigþórsson talaði um hvernig gera má sameiginleg menningarlega umræðu að almenningsseign. Bjarki Valtýsson blandar saman framleiðendum og neitendum (prosumers = producers+consumers) og hlutverk almenningsbókasafna. Því næst fjallaði Chris Bat um bókasöfn og byltingu og sjö ögrandi viðfangsefni bókavarða 21. aldar.

Annar hluti ráðstefnunnar fjallaði um almenningsbókasafnið sem breytingaraðila í félagslegu samhengi. Svanhild Aabø fjallaði um fjölmennunguna, stafræna endurgerð og þörfina fyrir sameiginlegan fundarstað. Hennar tillaga var að bókasafnið væri sá staður þar sem mismunandi menningarheimar og hvers kyns krosstengsl geti átt sér stað. Pernille Schaltz fjallaði um hvernig hægt er að breyta bókasafni úr musteri í fundarstað. Fyrri degi lauk með skemmtilegum dæmum um nýjungar í almenningsbókasafnaþjónustu.

Þriðji hlutinn fjallaði um menntun almenningsbókasafna. Lykil-fyrirlesari var Meredith G. Farkas sem er mikill hugsuður um nýjungar í menntun almenningsbókavarða. Aira Lepik fjallaði um tengslin milli markaðssetningar bókasafna og nýjunga í tölvuheiminum, einkum Library 2.0. Samuli Kunttu varpaði fram þeirri spurningu hvort þörf væri fyrir bókasöfn lengur. Adie Batt fjallaði um það sem ekki var kennt í bókavarðaskólum og lestina ráku föstu kennarar í bókasafns- og upplýsingafræða við Háskóla Íslands, Ágústa Pálsdóttir og Jóhanna Gunnlaugsdóttir. Pallborðsumræður fjölluðu um helstu viðfangsefni í menntun í bókasafnsfræði. Flestir fyrirlestrarnir eru aðgengilegir á vef Upplýsingar.

Ætlað var að hafa ráðstefnuna í beinum tengslum við Landsfund, en því miður þurfti að færa dagsetningarnar fyrir landsfundinn. Congress Reykjavík annaðist skráningu og aðrar verklegar framkvæmdir.

22. Upptökutæki.

Félagsmenn sem búa utan Reykjavíkursvæðisins hafa ítrekað óskað eftir að geta hlustað á fyrirlestra og dagskrár félagsins. Fræðslunefnd var falið að kanna kaup á

upptökutæki sem væri viðráðanlegt í innkaupum. Fyrir valinu varð tækið, H2 Handy Recorder og er ætlunin að þetta tæki geti gagnast við miðlun á fræðsluefni. Því miður hefur ekki ennþá tekist að kaupa hentugt tæki en það er enn á dagskrá.

23. Nefndir og ráð á vegum Upplýsingar 2009

Fjöldi félaga starfar í nefndum og ráðum á vegum félagsins og er unnið ómetanlegt starf í þessum nefndum sem spanna trúlega öll þau svið sem félaginu er þörf á að sinna. Samráðsfundir með nefndum og ráðum hafa verið nokkrir og í mars 2009 var haldinn fundur þar sem öllum forsvarsmönnum nefnda og ráða var boðið til móttöku í nýjum húsakynnum Upplýsingar að Lyngási 18, Garðabæ. Var þar jafnframt stofnaður nýr hópur: *Nefnd um fagleg málefni stéttarinnar*.

Fastanefndir á vegum félagsins:

1. *Fræðslu- og skemmtinefnd - Bára Stefánsdóttir, Borgarholtsskóla*
2. *Nefnd um fagleg málefni stéttarinnar (nýtt): -*
3. *Siðanefnd - Anna Torfadóttir formaður, Borgarbókasafni*
4. *Uppstillingarnefnd – Guðríður Sigurbjörnsdóttir, Borgarbókasafni*
5. *Lagabreytingarnefnd - Hildur Gunnlaugsdóttir, Landsbókasafni Íslands – Háskólabókasafni*
6. *Stjórn Ferðasjóðs Upplýsingar – Sigrún Guðnadóttir, gjaldkeri Upplýsingar (formaður)*
7. *Nefnd um val á bestu fræðibók ársins fyrir börn - Hólmfríður Gunnlaugsdóttir, Borgarbókasafni*
8. *Nefnd um val á bestu fræðibók ársins fyrir fullorðna - Elín Kristbjörg Guðbrandsdóttir, Fjölbrautaskóla Suðurlands*
9. *Ritnefnd Bókasafnsins – Einar Ólafsson (ritstjóri), Borgarbókasafni*
10. *Ritnefnd Fregna – Fanney Kristbjarnardóttir, Bókasafns- og upplýsingasviði Landsspítala og Gunnhildur Loftsdóttir Bókasafni Seltjarnarness*
11. *Samstarfshópur um höfundarréttarmál - Ólöf Benediktsdóttir, Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum*
12. *Faghópur um millisafnalán - Halldóra Kristbergisdóttir, Fjármálaráðuneytinu*
13. *Landsfundarnefnd – Halldóra Jónsdóttir, Bókasafni Akraness*
14. *Orðanefnd - Sigrún Klara Hannesdóttir*
15. *Vefstjóri – Rósa Bjarnadóttir, Bókasafni Háskólans að Hólum*
16. *Umsjónarmaður með póstlistanum bokin.is – Vala Nönn Gautsdóttir, Kópavogsskóla*
17. *Kynningarnefnd – (hefur lokið störfum)*

Fulltrúar Upplýsingar í stjórnnum annarra félaga og stofnana

18. *Stjórnarnefnd um Landsaðgang hvar.is - Pálína Héðinsdóttir, heilbrigðisráðuneyti*
19. *Stjórn Landsbókasafns Íslands - Háskólabókasafns - Eydís Arnviðardóttir, Matís*
20. *Stjórn Blindrabókasafnsins - Erla K. Jónasdóttir (aðalfulltrúi) Borgarbókasafni Reykjavíkur*
21. *Þjónustumiðstöð bókasafna - Nanna Bjarnadóttir, Landsbókasafni Íslands - Háskólabókasafni*

22. Ráðgjafarnefnd um almenningsbókasöfn - Hólmkell Hreinsson, Amtbókasafninu á Akureyri
23. Þöll. Samstarfshópur um barnastarf á íslenskum bókasöfnum - Sigríður Matthíasdóttir, Bæjar- og héraðsbókasafninu Selfossi (forsvarsmáður)
24. Gerðubergsráðstefna - Inga Kristjánsdóttir, Bókasafni Kópavogs
25. Starfsgreinaráð upplýsinga- og fjölmiðlagreina – Sigrún Klara Hannesdótti, formaður Upplýsingar
26. Sérfræðihópur í bókasafnstækni - Þórdís T. Þórarinsdóttir, Menntaskólanum við Sund
27. Höfundarréttarráð – Ólöf Benediktsdóttir, Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum

Fulltrúar í erlendum félögum

28. Verkefnisstjóri vegna tilnefningar til verðlauna úr minningarsjóði Astrid Lindgren - Þorbjörg Karlsdóttir, Borgarbókasafni
29. Norrænn samstarfshópur um tónlistarsöfn - Lísa Valdimarsdóttir, Listaháskóla Íslands
30. ARLIS/Norden – Elín Guðjónsdóttir, Listasafni Íslands
31. Nord I&D – Þóra Gylfadóttir, Háskólanum í Reykjavík
32. NordinfoLIT - Astrid Margrét Magnúsdóttir, Háskólum á Akureyri
33. Stjórn NFBN - Þóra Gylfadóttir, Háskólanum í Reykjavík

24. Samstarf við ýmsa innlenda aðila

Upplýsing á virkt samstarf við ýmis félagasamtök, ráðuneyti og stofnanir og eru hér aðeins nokkur nefnd:

a) Forsætisráðuneytið.

Formaður Upplýsingar hefur setið í nefnd forsætisráðuneytis um nýja stefnumótun fyrir upplýsingasamfélagið fyrir tímabilið 2008-2011. Haldin var ráðstefna *Framtíðarsýn og fyrirmyndarverkefni í rafrænni stjórnýsly. Mótun nýrrar stefnu um upplýsingasamfélagið 2008-2011* þar sem kynnt var vinna við nýja stefn, en stefnan sjálf síðan kynnt 7 maí, 2008 á ráðstefnu sem forsætisráðuneytið efndi til þann dag. Stefnan nýja nefnist *Netrikið Ísland* en heldur lítið er þar fjallað um bókasöfn og þeirra hlut.

b) Útvarpsleikhúsið.

Útvarpsleikhúsið og bókasöfn landsins buðu landsmönnum á forhlustun eða "frumsýningu" á þjóðarvísu á fyrsta hluta af nýju, íslensku verki fyrir ungu kynslóðina. Almenningsbókasöfn landsins tóku höndum saman við útvarpsleikhúsið með þátttöku hátt í 30 bókasafna um allt land, frá Reykjavíkur til Vestmannaeyja til Hafnar í Hornafirði. Fyrsti hluti 'svakamálaleikritsins' Mæju Spæju eftir Herdís Egilsdóttur var fluttur á samhæfðum tíma á öllum landshornum.

c) Barnabókastofa.

Samstarf hefur verið við fjölmarga aðila um Barnabókastofu og hefur Sigrún Klara Hannesdóttir setið í þessari samstarfsnefnd. Þessi starfsemi leiddi til þess að fjárveiting fékkst fyrir starfsmann til þriggja mánaða og tók Guðlaug Richter að sér að vinna að kortlagningu verkefna sem unnin hafa verið til styrkingar á lestri

barna og ungmenna víðsvegar á landinu undir yfirskriftinni **lesum.is**. Ekki er enn vitað hvaða framtíð verkefnið á fyrir sér.

d) Starfsgreinaráð upplýsinga- og fjölmiðlagreina

Upplýsing á fulltrúa í starfsgreinaráði upplýsinga- og fjölmiðlagreina. 61. fundur starfsgreiðaráðs var haldinn í september 2007. Fundinn sóttu formaður og fyrrverandi formaður Þórdís T. Þórarinsdóttir. Á dagskrá var m.a erindi nema í bókasafnstækni og bréf frá Böðvari Jónssyni um að bókasafnstæknar sem starfa hjá Reykjanesbæ hefðu fengið metið nám sit til 4ra launaflokka hækkunar sem var öllum mikið gleðiefni.

e) Borgarholtsskóli - bókasafnstækninám

Formaður Upplýsingar og fyrrverandi formaður hafa verið í sambandi við Borgarholtsskóla varðandi framtíð Bókasafnstækinámsins. Mjög hefur dregið úr aðsókn í þetta nám. Í skólanum er hins vegar mikill áhugi á meira samstarfi við bókasafns- og upplýsingafræðinga og rætt hefur verið um að setja upp hagnýtt nám í meðferð og notkun alls kyns forrita sem gætu komið starfsmönnum bókasafna til góða.

f) Íslenska UNESCO-nefndin

Upplýsing fékk boðsbref um að mæta á fundi með Unesco-nefnd Íslands til að leggja fram tillögur fyrir áherslur Íslensku Unesco-nefndarinnar 2006-2008. Formaður mætti á fundinn fyrir hönd Upplýsingar og lagði fram bæklinginn *Upplýsingar fyrir alla* auk stefnu Landsbókasafns um stafræna endurgerð menningararfsins bæði á íslensku og ensku.

g) Katalogos, félag bókasafns- og upplýsingafræðinema

Formaður og varaformaður, Óskar Guðjónsson, fóru á fund með nemendum haustið 2007 og kynntu fagið og félagið. Nenum var einnig boðið í vísindaferð í húsnæðið á Stórhöfða þar sem félagið var kynnt.

h) Listaháskóli Íslands

Upplýsing veitti Listaháskólanum 20.000 styrk vegna norrænnar ráðstefnu tónlistar-bókasafna 2008 og var þar með aðili að ráðstefnunni.

i) Þöll. Samstarfshópur um barnastarf á íslenskum bókasöfnum

Þöll fékk styrk til að gefa út bók í framhaldi af dagskrá um *Ljóð unga fólksins*.

j) Gerðubergsráðstefnan

Upplýsing er aðili að þessari árlegu barnabókaráðstefnu sem kennd er við Gerðuberg og hefur veitt ráðstefnunni lítilsháttar styrk á hverju ári.

35. Norrænt og alþjóðlegt samstarf

Upplýsing er félagi í mörgum erlendum bókavarðafélögum s.s. LIBER, IASL, IFLA, EBLIDA, Nord I&D, NFBN. Samskipti við þessa aðila eru mismikil og ekki er alltaf unnt að senda íslenska fulltrúa á fundi. Reynt hefur þó verið að halda uppi samstarfi við norrænu bókavarðafélögin og IFLA enda má til sanns vegar færa að þessi samskipti séu félaginu gagnlegust. Árið 2007 sendi félagið fulltrúa á ráðstefnur LIBER, IFLA og EBLIDA, en aðeins á IFLA árið 2008, en hvorki á EBLIDA né LIBER.

a) Samstarf norrænu bókavarðafélaganna

Fulltrúar Norrænu bókavarðafélögin hittast að jafnaði tvisvar á ári og skiptast á um að bjóða til funda. Formaður hefur sótt þessa fundi og auk þess einn aukafund í janúar

2009 þar sem haldinn var fundur með framkvæmdastjóra IFLA og rætt um samstarf norrænu bókavarðafélaganna og IFLA. Formaður sótti einnig ráðstefnu 13-15 september 2007 í Helsinki undir heitinu: *Nordisk bibliotekssamarbete i europeiskt och globalt perspektive – Lederskaps-strategier för nya strukture*. Á ráðstefnunni var fjallað um norræn bókasafnamál og reynt að spá í hvaða framtíðarsýn blasi við innan Norðurlandanna og hvaða áhrif það geti haft fyrir þróun bókasafna.

b) IFLA

*Fastanefndir. Upplýsing er aðili að IFLA og hefur tilnefnt í eina fastanefnd, en er aðili að fleiri nefndum og fær upplýsingar um starfsemi þeirra. Þórdís T. Þórarinsdóttir situr í fastanefnd um flokkun og lyklun fyrir hönd félagsins. Þar sem félagið getur tilnefnt fulltrúa í fleiri fastanefndir var auglýst á póstlistanum eftir félagsmönnum sem hefðu áhuga á að gefa kost á sér til framboðs í þátttöku og vinnu í einhverri af þessum fastanefndum. Eitt svar barst en því var ekki fylgt eftir með nauðsynlegum gögnum.

*Stjórnarnefnd. Meðal norrænu bókavarðafélaganna fór fram umræða um tilnefningu frá Norðurlöndunum í Stjórnarnefnd IFLA (Governing Board). Röðin var komin að Íslandi árið 2009 og var okkur boðið að tilnefna einhvern frá Íslandi. Óformlegur fundur var boðaður með nokkrum hagsmunaaðilum hér á landi til að ræða málin og kanna hvort þetta væri mögulegt. Niðurstaðan var sú að Upplýsing hefði ekki fjárhagslegt bolmagn til þess að tilnefna í stjórnarnefndina í ár, en skoða mætti málið aftur eftir tvö ár.

*IFLA-þingið í Quebec - Nordic Caucus. Upplýsing stóð fyrir svokölluðum Caucus-fundi sem er nokkurs konar samráðsfundur með öllum norrænum þátttakendum þingsins, áður en þingið sjálft hefst. Norðurlöndin skiptast á um að sjá um þennan fund og undirbúning hans. Næsti forseti IFLA, Ellen R. Tise frá Suður Afríku, ávarpaði fundinn svo og Jennifer Nicholson, nýr framkvæmdastjóri IFLA sem kemur frá Ástralíu. Auk þess fluttu stutt erindi nokkrir þeirra Norðurlandabúa sem starfa í fastanefndum. Þessum lýkur svo með móttöku. Upphaflega átti móttakan að vera í boði sendiráðs Íslands í Kanada en það boð var dregið til baka á síðustu stundu. Þá var búið að bjóða til móttökunnar og Upplýsing bauð því upp á léttan drykk á eigin kostnað.

*Þátttaka í hugarflæðisfundum. Verðandi forseti IFLA, Ellen R. Tise bauð völdum aðilum á hugarflæðisfund á ráðstefnunni og var formaður Upplýsingar boðinn á fundinn. Fékk undirrituð tækifæri til að segja Ellen frá Gegni og landsaðganginum (hvar.is) sem alls staðar vekur athygli. Norðurlandapjóðirnar buðu síðan Ellen til Danmerkur í mars 2009 á ársfund Danska bókavarðafélagsins til að halda áfram stefnumótun einkum varðandi norrænan stuðning við áherslur hennar í forsetastarfi, en enginn frá Íslandi sótti þann fund.

*Sérverkefni fyrir IFLA. Í febrúar 2009 var Sigrún Klara Hannesdóttir beðinn að koma til höfuðstöðva IFLA í Hag í Hollandi til vinna kennslufni til að efla starfsemi bókavarðafélaga hvar sem er í heiminum. Var þetta framhald umræðufundarins í janúar um þátttöku Norðurlandanna við vinnu á vegum IFLA. Vann hún þetta verkefni með bókaverði frá Hong Kong og var sett upp efni fyrir fjögur námskeið sem miða að eflingu bókavarðafélaga, hvort sem þau eru í algerum upphafssporum eða lengra komin.

c) Goethe Institut.

Fulltrúi Goethe Institut, Beate Detlefs sem hefur aðsetur í Kaupmannahöfn, kom til Íslands snemma árs 2008 og formaður sótti fund hennar. Á fundinum var rætt um samstarf Goethe Institut og bókasafna á landinu. Á þessum fundi kom fram sú hugmynd að fá þýskan fyrirlesara á landsfund Upplýsingar sem skyldi fjalla um hönnun bókasafna. Í framhaldi af því bauð Goethe stofnunin Olaf Eignbrodt, starfsmanni við Humboldt-háskóla í Þýskalandi til fyrirlestrahalds á landsfundi Upplýsingar.

d) Nordic School í Moskvu.

Erindi barst frá Nordic School í Moskvu sem óskaði eftir samstarfi, einkum bótaskipti. Bókasafn Kópavogs tók því vel að koma á samvinnu um að senda bækur til Moskvu og fá e.t.v. rússneskar bækur til Íslands til staðinn og var erindinu vísað þangað.

Að lokum

Þegar litið er yfir starfsemi Upplýsingar kemur í ljós að margt hefur verið gert og leitast hefur verið við að sinna sem flestum þeirra mála sem félag af þessu tagi getur unnið án fastra starfsmanna. Augljóst er jafnframt að Upplýsing er hér komin að efri mörkum verkefna og varla lengra gengið fyrir en félagið hefur bolmagn til að ráða starfsmann í hálf starf. Álag á stjórnarmenn á vissum tímum er mjög mikið jafnvel þótt reynt hafi verið að einfalda rekstur félagsins eins og hægt er.

Það sem mér finnst einna brýnast fyrir félagið að gera er að **ráða framkvæmdastjóra í hálf starf** enda verkefnin næg. Ég tel að slíkur framkvæmdastjóri gæti séð um eftirfarandi störf og mörg fleiri kæmu til greina:

1. Félagatal. Uppfærsla á félagatali og tengsl við nýja féлага.
2. Aðstoða gjaldkera við innheimtu t.d. við þing, ráðstefnur og landsfundi.
3. Símsvörun á skrifstofutíma.
4. Fylgjast með pósti sem kemur í pósthólf og annast svörun á erindum, þ.m.t. að tryggja að erindi berist til réttara aðila til úrlausnar.
5. Skjalastjórn og skráning á skjölum félagsins.
6. Umsjón með því að vefur félagsins sé alltaf ný-uppfærður, leiðrétta og bæta við upplýsingum eftir þörfum.
7. Vefstjórn? Hugsanlegt er að framkvæmdastjóri gæti séð um vefinn og endurnýjað hann jafnharðan eftir því sem upplýsingar verða til.
8. Fylgjast með ráðstefnuvefnum og endurnýja eftir þörfum.
9. Aðstoð við útgáfumál félagsins og aðstoða ritnefndir félagsins eftir þörfum.
10. Viðhald á skrá yfir alla sem fá *Bókasafnið* en eru ekki félagar. Hér er um að ræða áskriftir til innlendra og erlendra aðila og auk þess sendingar til aðila þar sem um ritaskipti er að ræða.
11. Umsjón með útsendingum félagsins, t.d. á *Bókasafninu* og fundarboðum félagsins.
12. Söfnun auglýsinga fyrir *Bókasafnið*??
13. Fjölföldun á efni sem félagið hefur til dreifingar s.s. siðareglum félagsins.

14. Aðstoð við allar nefndir og ráð sem starfa á vegum félagsins sbr. lið 23 hér að ofan.
15. Uppfæra *Handbók Upplýsingar* og allar verklagsreglur og erindisbréf eftir þörfum.
16. Koma fram sem fulltrúi félagsins í málum sem stjórn Upplýsingar ákveður.

Það mætti hugsa sér miklu fleiri verkefni sem vinna mætti með auknum starfskrafti og þá er fyrst að nefna starfsemi sem gæti verið félaginu tekjuöflun. Þá dettur mér fyrst í hug skipulagning námskeiða, stuttra og langra, endurmenntun fyrir starfsfólk bókasafna enda mikil þörf fyrir að viðhalda þekkingu sinni í síbreytilegum heimi. Margir erlendir sérfræðingar eru tilbúnir til að koma og miðla af þekkingu sinni á námskeiðum sem gætu staðið í viku eða svo. Námskeið af þessu tagi gætu jafnvel verið skipulögð þannig að þau gæfu einingar á háskólastigi.

En við gætum líka boðið upp á námskeið fyrir almenning þar sem bókasafns- og upplýsingafræðingar eða annað starfsfólk bókasafna setur upp námskeið fyrir almenning á ýmsum sviðum. Má hér nefna námskeið fyrir almenning í notkun vefsins, tölvupóst og annað í þeim dúr t.d. fyrir eldri borgara. Félagið gæti staðið fyrir slíkum námskeiðum, fengið féлага til að annast kennsluna og allir gætu hagnast á því.

Ekki er vafi á því að fleiri alþjóðlegar ráðstefnur má halda hér og það hefur sýnt sig að slíkar ráðstefnur koma út með hagnaði sé vel á málum haldið.

Svona mætti áfram telja, en forsenda fyrir því að hægt sé að veita félögum og faginu meiri þjónustu er sú að það sé einhver starfsmaður til staðar sem geti tekið að sér að halda utan um aukna starfsemi.

En viljum við vera raunsæ, þá getur félag sem hefur aðeins um 3 milljónir í öruggar tekjur á ári ekki gert meira en nú er gert.

Gaman væri að ræða þessi mál á aðalfundinum og heyra hugmyndir félaga um framtíð félagsins.

Gert í apríl 2009

Sigrún Klara Hannesdóttir

UPPLÝSING FÉLAG BÓKASAFNS- OG UPPLÝSINGAFRÆÐA

L Ö G

I. NAFN OG HLUTVERK

1. gr. – Nafn og varnarþing

Félagið heitir: *Upplýsing - Félag bókasafns- og upplýsingafræða*. Heimili þess og varnarþing er í Reykjavík.

2. gr. – Markmið

Markmið félagsins er:

- a) Að auka skilning á mikilvægi sérfræðiþekkingar bókasafns- og upplýsingafræðinga og annarra starfsmanna bókasafna og upplýsingamiðstöðva.
- b) Að efla skilning á mikilvægi íslenskra bókasafna og upplýsingamiðstöðva í þágu menningar, menntunar og vísinda.
- c) Að bæta aðstöðu til rannsókna og náms í bókasafns- og upplýsingafræði.
- d) Að efla samstarf og samheldni félagsmanna.
- e) Að gangast fyrir faglegri umræðu um bókasöfn og upplýsingamiðstöðvar.
- f) Að stuðla að og standa fyrir símenntun félagsmanna.
- g) Að auka samvinnu ólíkra safnategunda.
- h) Að koma á samvinnu við innlenda og erlenda aðila með svipuð markmið.
- i) Að vera löggjafanum og stjórnvöldum til ráðgjafar um bókasafns- og upplýsingamál.
- j) Að starfa með *Stéttarfélagi bókasafns- og upplýsingafræðinga* og öðrum stéttarfélögum eftir því sem við á.

II. FÉLAGSAÐILD

3. gr. – Félagsaðild

Rétt til félagsaðildar eiga:

- a) Bókasafns- og upplýsingafræðingar svo og þeir sem starfa á rannsóknarbókasöfnum, almenningsbókasöfnum, sérfræðibókasöfnum, skólasöfnum, starfsmenn stofnana og fyrirtækja sem vinna að upplýsingamiðlun.
- b) Nemar í bókasafns- og upplýsingafræði eða öðru námi á sviði upplýsingamiðlunar og -tækni geta átt aukaaðild að félaginu í allt að þrjú ár. Nemar, sem óska eftir aukaaðild, hafa málfrelsi á fundum en ekki atkvæðisrétt og eru ekki kjörgengir.
- c) Áhugamenn um markmið félagsins.
- d) Almenningsbókasöfn, skólasöfn og sérfræði- og rannsóknarbókasöfn, skjalasöfn svo og aðrar stofnanir og fyrirtæki sem starfa að upplýsingamálum.

Umsóknir um félagsaðild eru afgreiddar á stjórnarfundum.

Einstaklingar sem eiga fulla aðild að félaginu njóta allra þeirra réttinda og fríðinda, sem félagið býður upp á hverju sinni, auk eintaka af fréttabréfum og/eða fagfámárum félagsins. Fulltrúar stofnana og fyrirtækja hafa ekki atkvæðisrétt á fundum og njóta hvorki kjörgengis né fríðinda, sem félagið býður upp á, en fá fagfámárum og fréttabréf þess.

III. SKIPULAG SVIÐA OG NEFNDA

4. gr. – Skipulag

Starfsemi félagsins skiptist í eftirfarandi svið:

- a) Stjórnunarsvið.
- b) Fjármálasvið.
- c) Útgáfusvið.
- d) Fræðslu- og ráðstefnusvið.
- e) Fagsvið.

Stjórn félagsins eða félagsfundir er heimilt að skipa hópa og nefndir og fela þeim ákveðin verkefni eftir nánari fyrirmælum hverju sinni. Þeim skal með erindisbréfi setja starfsreglur þar sem viðfangsefni er skilgreint, starfstímabil ákveðið og hver nefndarmanna sé ábyrgur fyrir störfum hennar.

IV. STJÓRN OG STJÓRNARSTÖRF

5. gr. – Stjórnarkjör

Stjórnarkjör fer fram á aðalfundi. Stjórn félagsins skal skipuð fimm mönnum: Formanni, varaformanni, ritara, gjaldkera og meðstjórnanda. Auk þess skulu kosnir tveir varamenn.

Stjórnarkjóri skal hagað þannig:

- a) Formann og varaformann skal kjósa til tveggja ára. Þeir eru kosnir sérstaklega sitt árið hvor.
- b) Aðra stjórnarmenn skal kjósa til tveggja ára þannig að tveir eru kosnir annað árið og einn hitt árið. Varamenn eru kosnir til tveggja ára. Seta í stjórn skerðir ekki kjörgengi til formanns.

Ef stjórnarmaður lætur af stjórnarsetu áður en kjörtímabili hans lýkur og varamaður tekur sæti í hans stað, skal kjörtímabil hins síðarnefnda sem stjórnarmanns aðeins ná yfir þann tíma sem eftir er af stjórnarsetu þess sem hættir. Láti stjórnarmaður af störfum á aðalfundi áður en kjörtímabili hans lýkur skal annar kosinn í hans stað til jafnlangs tíma og eftir er af kjörtímabili þess fyrrnefnda.

Uppstillingarnefnd skal starfa í félaginu og skal hún gæta þess fyrir hvern aðalfund að ekki skorti framboð til stjórnarsetu.

Við stjórnarkjör skal leitast við að fulltrúar ólíkra safnategunda og faghópa eigi sæti í stjórn félagsins, sem og í nefndum og vinnuhópum.

6. gr. – Stjórnarfundir

Stjórnin skiptir með sér verkum á fyrsta stjórnarfundir eftir aðalfund. Stjórnarfund skal að jafnaði halda einu sinni í mánuði á tímabilinu september - apríl, en oftast ef þörf krefur. Svo og ef að minnsta kosti þrjú stjórnarmenn æskja þess.

Formaður boðar til stjórnarfunda og eru þeir lögmatir sé meirihluti stjórnar mættur. Einfaldur meirihluti ræður úrslitum mála á stjórnarfundum. Séu jafnmörg atkvæði með og á móti ræður atkvæði formanns úrslitum.

7. gr. – Verksvið stjórnar

Stjórnin fer með málefni félagsins milli aðalfunda. Stjórnin annast rekstur félagsins og hagar störfum sínum í samræmi við lög og samþykktir þess.

Verkefni stjórnar er m.a. að:

- a) Bera ábyrgð á rekstri félagsins og þjónustu þess við félagsmenn.
- b) Koma fram fyrir hönd félagsins bæði á innlendum og erlendum vettvangi og afgreiða þau erindi sem því berast.
- c) Bera ábyrgð á útgáfumálum félagsins.
- d) Halda almenna félagsfundir.
- e) Halda við lista yfir stjórnir, nefndir og félög sem félagið á aðild að og sjá til þess að staðið sé við skuldbindingar.

V. AÐALFUNDUR

8. gr. – Aðalfundur

Aðalfund skal halda í maímánuði ár hvert. Til hans skal boðað skriflega með minnst tíu daga fyrirvara. Fundarboðinu fylgi dagskrá fundarins, ásamt tillögum um lagabreytingar, ef einhverjar eru.

Dagskrá aðalfundar:

- a) Skýrsla stjórnar.
- b) Skýrslur hópa og nefnda.
- c) Reikningar félagsins.
- d) Fjárhags- og framkvæmdaáætlun næsta starfsárs.
- e) Árgjald.
- f) Lagabreytingar.
- g) Kosning stjórnar og varamanna, sbr. 5 gr.

- h) Kosning skoðunarmanna reikninga.
- i) Kosning í fastanefndir til tveggja ára í senn.
- j) Önnur mál.

Aðalfundur telst lögmætur og ályktunarhæfur sé löglega til hans boðað. Stjórn félagsins er heimilt að boða til aukaaðalfundar ef þörf krefur. Skal hann boðaður á sama hátt og aðalfundur.

Atkvæðisrétt á aðalfundi hafa einungis skuldlausir félagar.

VI. FJÁRMÁL

9. gr. – Fjármál

Reikningsár félagsins er almanaksárið. Reikningar skulu lagðir fram á aðalfundi, yfirfarnir af kjörnum skoðunarmönnum.

10. gr. – Félagsgjöld

Aðalfundur ákveður árgjald hverju sinni að fenginni tillögu stjórnar. Nemar með aukaaðild greiða hálf árgjald einstaklings en stofnanir tvöfalt árgjald

Eftirlaunafélagar og lífeyrisþegar geta óskað eftir að greiða hálf árgjald enda hafi þeir greitt félagsgjöld samfelt í að minnsta kosti 10 ár. Heiðursfélagar eru undanþegnir árgjaldi en njóta allra réttinda á við fullgilda féлага.

Einungis skuldlausir félagar njóta fullra réttinda og fríðinda félagsins. Hafi félagi ekki greitt félagsgjöld tvö ár í röð skal nafn hans felld út af félagaskrá

Greiðsluseðlar vegna félagsgjalda skulu sendir út í febrúar með eindaga 15. apríl.

VII. FÉLAGSFUNDIR

11. gr. – Félagssfundir

Til almennra félagsfunda skal stjórn félagsins boða skriflega. Til fundar er skylt að boða ef að minnsta kosti 20 fullgildir félagsmenn óska þess skriflega og tilgreina fundarefni. Skal þá fundurinn haldinn innan tveggja vikna.

VIII. LANDSFUNDUR

12. gr. – Landsfundur

Landsfundur skal halda að hausti annað hvert ár. Landsfundur skal að jafnaði vera tveggja daga ráðstefna þar sem fjallað um bókasafna- og upplýsingamál. Stjórn félagsins skipar landsfundarnefnd og er starfstími hennar milli landsfunda.

IX. LAGABREYTINGAR OG GILDISTAKA

13. gr. – Lagabreytingar

Lögum þessum er aðeins hægt að breyta á löglega boðuðum aðalfundi eða aukaaðalfundi. Tillögur um lagabreytingar verða að hafa borist stjórn félagsins fyrir 15. mars.

14. gr. – Félagsslit

Komi fram tillaga um félagsslit skal hún rædd á sérstökum félagsfundi sem boðað er til í því skyni. Tillagan skal kynnt í fundarboði eigi síðar en 10 dögum fyrir félagsfundinn. Áður en tvær vikur eru liðnar frá þeim fundi skal kosið bréflaga um félagsslit. Atkvæðisrétt hafa allir þeir félagsmenn sem greitt hafa árgjald það ár. Tillagan telst samþykkt hljóti hún stuðning 60% þeirra sem afstöðu taka.

Við félagsslit skulu eignir félagsins renna til starfandi félags bókasafns- og upplýsingafræðinga og/eða bókavarda samkvæmt nánari ákvörðun fráfarandi stjórnar. Sé slíkt félag ekki til skal eignunum varið til styrktar kennslu í bókasafns- og upplýsingafræði

*Samþykkt á stofnfundi Upplýsingar 26. nóvember 1999
Breytingar 15.05.2001, 09.05.2005, 16.05.2006 og 06.05.2008*

Heiðursfélagar Upplýsingar og fyrri bókavarðafélaga

1969	Guðmundur Gíslason Hagalín
1974	Björn Sigfússon
1978	Haraldur Sigurðsson
1980	Herborg Gestsdóttir
1985	Ólafur F. Hjartar
1985	Bjarni Vilhjálmsson
1985	Anna Guðmundsdóttir
1985	Anna Sigurðardóttir
1992	Hilmar Jónsson
1995	Finnbogi Guðmundsson
1996	Guðrún Gísladóttir
1996	Gunnar Markússon
1997	Kristín H. Pétursdóttir
1998	Þórdís Þorvaldsdóttir
2004	Einar Sigurðsson
2004	Else Mia Einarsdóttir
2004	Erla Jónsdóttir
2004	Hulda Sigfúsdóttir
2004	Lárus Zophoníasson
2004	Ólafur Pálmason
2004	Óli J. Blöndal
2007	Sigrún Klara Hannesdóttir
2007	Svanlaug Baldursdóttir